

HET GROENE LUIKJE

DOOR J. L. F. DE LIEFDE

1)

I. Het groene luikje.

Daar zat hij!

Lekker! Vóórin, dan kon hij onderweg alles veel beter zien. Fijn, dat de dokter hem in zijn eigen auto zelf wegbracht.

Allemaal kwamen ze nog even naar buiten: Moeder, die wel blij was, maar het toch ook een beetje naar vond. En de broers en zusjes. Vader was al naar het kantoor.

Eigenlijk... vond hij 't zelf net als moeder. Prèttig, dat hij met de auto van de dokter mee mocht en dat hij bij tante Marietje buiten kon zijn, maar... ook een beetje náár, nu 't ogenblik was gekomen.

Wèg van huis, wèg van de broers en zusjes, wèg van vader en... dat was het ergste, — wèg van moeder...

Hans, de oudste, drong naar voren tot vlak bij het raampje en meteen stapte aan de andere kant de dokter in, achter het stuur.

„Nu gaan we,” zei hij en de motor begon al te ronken.

Moeder gaf haar jongen nog haastig een kus door het open raampje. De anderen weken terug.

En toen, — nog net vóór de auto wegreed, — fluisterde Hans: „Zal je gauw door het luikje kijken en alles schrijven, wat je ziet?”

Met een sprong was hij achteruit, want de auto trok aan. Ze wuifden allen. Ook Gijs in de wagen. En toen... was hij op weg, — alléén naar Tante Marie toe. Daar zou hij logeren in de gezonde lucht van de dennebossen.

„Een hele poos,” had de dokter gezegd, „om je ziekte flink te boven te komen.”

Toen schoot hem Hans' gezegde weer in gedachten. Ja... dat luikje, — in de kleine bovenkamer. Wat was dat leuk geweest! Jammer, dat ze het pas de allerlaatste dag hadden ontdekt. Daardoor hadden ze er maar één keer door kunnen kijken. De kat van de burens klauterde net zo leuk over het dak.

Als hij 't alleen maar open kon krijgen! De pen zat zo vastgeroest. Hans was veel sterker in de vingers dan hij. Maar hij zou net zo lang peuteren tot het lukte...

En aldoor onderweg, terwijl hij naar buiten keek, was daar de verheuging over: het luikje!

„k Heb je bed op het kleine kamertje opgemaakt!” legde tante uit. „Je bent nu maar alléén en hebt zo'n groot ledikant niet nodig, als toen met Hans.”

Gijs glunderde, want het kleine kamertje, — daar was immers juist het luikje... vlak boven zijn ledikant. Maar hij sprak er niet over.

's Middags moest hij voorlopig van de dokter nog twee uur naar bed. Dan kon hij dus lekker door zijn luikje kijken!

Maar die eerste middag was hij zo moe van de autorit, dat hij geen lust had het open te maken. Hij stapte na 't eten maar gauw in bed en toen tante twee uur later met een beker melk bij hem kwam, sloeg hij verbaasd de ogen op. Hij had zo lekker geslapen!

De volgende morgen, terwijl tante beneden bezig was, probeerde hij het. Eerst het raampje open, dat naar binnen toedraaide. Daarna het luikje, maar o... wat zat die pen vast! Tante deed het zeker nooit open.

En 't was nu een jaar geleden, dat Hans hem er u haalde.

Hij trok van boven, duwde van onderen, hij rukte. Toen met de hak van z'n schoen er tegen geklopt. O, kijk, het *bewoog!* Nog één rukje... nog één klopp en... 't kon open!

Nu herkende hij alles weer. Het dak van de erker waarop nu drie mussen zaten, en de grijze muur met het raam schuin tegenover hem, aan de andere kant van nauwe steeg. En dáár beneden de regenton, groen met rode banden. Verderop, als hij zijn hoofd door 't open raampje heenboog, zag hij tuintjes en groenteveldjes aan de achterkant van de huizen.

En... boven alles uit, tegen de blauwe lucht, de toren met de *klok*. Daarachter de dennebossen...

Wat leuk! Nu kon hij vanmiddag liggende alles kijken en ook zien, hoe laat het was.

Hij neusde nog even rond en keek door het raam aan de overkant naar binnen. Een lange lege tafel met stoelen er om heen. Wat ze daar zouden doen? Ma's middags zaten er meisjes te naaien. Een juffrou liep rond en gaf hun aanwijzingen. 't Was zeker een naaischool. Toch wel aardig daarnaar te kijken. D' verveelde hij zich niet.

Zo lag hij elke middag een poosje te kijken, sloot het luikje, en daarna dommelde hij vanzelf in. En als tante kwam met zijn beker melk, dan was altijd het kijkgaatje gesloten achter het groene luikje.

Toen kwam de Zondag. Dan zou er wel niets zien zijn, want dan was er geen naailes natuurlijk. Toch deed hij het even open en... nú werd het juist nog veel leuker! De tafel was *weg*, er stonden banken klaar en daarachter de stoelen. Gijs begreep het al: een Zondagsschool! Daar ging zijn vriendje uit de stad ook o maar hijzelf niet. Daar had hij geen zin in. Op Zondag ook nog leren?

Kijk, daar kwamen de kinderen al. De jongens gingen vooraan zitten op de banken, de meisjes daarachter op de stoelen. Een *meneer* was er om te vertellen. Jammer dat hij die niet in 't gezicht kon zien, want hij stond met zijn rug naar het raam.

Maar... daardoor kon hijzelf des te veiliger door zijn raampje liggen kijken.

Nu vouwen alle kinderen de handen en sloten de ogen. Dus... baden ze.

Gijs hoorde de stem: „Heer, wij danken U, dat hier op de Zondagsschool kunnen komen om van te horen. En wij danken U ook, dat Gij ons bewaart en overal op ons let, — wáár wij ook zijn en wát wij ook doen...”

Dát vond Gijs vreemd. „Overal en wáár wij zijn. En dan... wát wij ook doen...?”

Gijs kreeg er een kleur van, want opeens dacht aan die keer, dat hij en zijn makker elk een prachtige gele appel hadden gekaapt van een uitstalling op straat vóór een fruitwinkel.

Niemand had het gezien. Ten minste... geen men Maar God? God wél...

En... die mijnheer *dankte* daarvoor...

Hij bad verder: „Als Uw ogen niet aan alle plaatsen waren en op alle mensen, zoudt U ons niet kunnen waren. Wilt Gij met ons zijn, ook hier in dit uur en o zegenen? Amen.”

Paulus en Silas niet. Ze hadden niets anders gedaan dan verteld van de Here Jezus, die de mensen en kinderen liefheeft en ze zalig wil maken.

„Toen kwam de oppasser. De oversten hadden hem opdracht gegeven deze gevangenen extra veilig in te sluiten.

Hun voeten moesten dus in de stok geklemd worden.

„Heb jullie wel eens zo'n stok gezien?”

„Nee, meneer.”

Eén riep er: „Ja, op een plaat.”

„Nou, ik heb hem ook gezien op een plaat. 't Was eigenlijk geen stok, maar 't waren twee planken en in elk waren twee halfronde gaten uitgekapt. Hierin moesten de enkels gelegd worden van de gevangenen. De tweede plank werd er overheen toegeslagen, zodat de gaten precies kwamen boven die in de onderste plank. Dan werden ze o, zo goed dichtgesloten! Zo konden ze onmogelijk opstaan en ontsnappen, dat begrijp je.”

„Toen had de stokbewaarder, — zo noemde men destijds de oppasser, alles goed voorzien. Hij sloot de deur van de cel achter zich dicht met het sterke ijzeren slot.

Zie zo! Zij konden geen kwaad meer doen vannacht. Zelf kon hij nu wel gaan slapen. Er kon immers niets gebeuren. Zij zaten vast verzekerd in de stok, ze waren geboeid en... hij had ze maar in de binnenste cel gezet, middenin de gevangenis. Dat was toch altijd veiliger, want... aan de buitenmuur van de gevangenis konden hun vrienden komen en hen

's nachts best helpen er uit te breken.

Met de dikke bos sleutels in de hand stapte hij weg. 't Was anders wel vreemd, dacht hij, dat de heren zich zo bang toonden voor deze Paulus en Silas. Eigenlijk moest hij bekennen, dat ze er niet zo kwaadaardig uitzagen. Ze verweerden zich niet eens, zodat hij ze met geweld moest binden. Ze vloekten niet nijdig en woest. Dat had hij wel anders meegemaakt... Maar... enfin, de heren wisten zeker meer dan hij en daarom had hij zijn plicht gedaan.

Voldaan en volkomen gerust legde hij zich neer, — en sliep in.

(Wordt vervolgd)

Daarna moesten ze een versje opzeggen en collecteerde de meneer. Hoeveel ze gaven, kon Gijs niet zien...

Vervolgens gingen ze allen rustig zitten en werd het heel stil. De stem alleen van de meneer kon je goed horen en elk woord verstaan.

„Vorige week,” begon meneer, „kwamen we zo ver, dat Paulus en Silas in de gevangenis moesten. Maar... eerst werden ze *gegeseld*. Er staat in de Bijbel van opgeschreven, dat ze met *vele* slagen werden geslagen. Hun rug zal dus wel heel erg pijn hebben gedaan. En toch... misdadigers, die zo'n straf *verdienden*, waren

Bede voor het Nieuwe Jaar

Ach, blijf met Uw genade,
Heer Jezus, ons nabij,
Opdat ons nimmer schade
Des vijands heerschappij.

Woon met Uw levenswoorden
Verlosser! bij ons in,
En trek ons met de koorden
Van Uwe zondaarsmin.

Ach, licht ons met Uw stralen,
Gij, Licht der wereld, voor,
Opdat wij nimmer dwalen
Of struik'len op ons spoor.

Ach, blijf ons met Uw zegen
Nabij, schatrijke Heer!
En zend op onze wegen
Uw kracht en goedheid neer.

Ach, neem ons in Uw hoede,
Gij, onverwinbaar Held!
En weer des bozen woede
En 's werelds boos geweld.

Ach, blijf ons met Uw trouwe
Nabij, God, goed en groot,
Op Wien ons harte bouwe
In alle nood en dood.

N. BEETS (1814-1903)

HET GROENE LUIKJE

DOOR J. L. F. DE LIEFDE

2)

„Ook voor Paulus en Silas kwam in de gevangenis de nacht. 't Was er *donker*. Bewegen konden ze zich er moeilijk, want hun voeten zaten vast in de stok en... 't ergste was, hun rug deed zo'n pijn na al de slagen. Toch... *zuchtten* ze niet. Ze kláágden niet, want ... dit alles was gebeurd, omdat ze van de Here Jezus, — Gods Zoon, — hadden gesproken. Ze leden dit dus voor *Hem*. En hoeveel had diezelfde Here Jezus niet geleden, toen Hij gekruisigd werd? En dat had Hij gedaan voor hen, voor de gehele wereld.

„Zouden zij, Paulus en Silas, nu dit niet voor *Hem* verdragen? Eigenlijk waren ze *blij*, dat ze dit móchten lijden om Zijnentwil. Dit hadden ze graag voor Hem over. En toen sprak één van hun beiden: „Zouden we samen niet eens zingen? Een lofpsalm?”

„Ja, *dat* moesten ze doen! Meteen zetten ze in en toen klonk in de nachtelijke stilte hun blij gezang door de gehele gevangenis heen.

„Die muren hadden soms wel andere taal gehoord! Maar stenen muren zwijgen op alles.

„De overige gevangenen hoorden hen echter. Wat was dat een *mooi* gezang! Niet woest als van een drinkaard. Het klonk plechtig en troostte hen.

„Ze luisterden er naar; het ene lied na het andere volgde... „Maar toen... Opeens begon de grond te bewegen en te schudden. De muren trilden, ze schokten. Ketens begonnen te rammelen. Boeien sprongen kapot. En dat was het ergste, — de deuren vlogen *open*... en dat in de donkere nacht.

„Dit was een aardbeving.

„Allen werden wakker.

„Ook de cipier, de oppasser, — hij schrok! Wat ging er nu gebeuren? Ontvluchtten de gevangenen? Maar... dat *mocht* niet...

„Daárvóór was hij verantwoordelijk. En allen tegelijk grijpen en vasthouden,... dat kon hij niet. De heren zouden van hem alle gevangenen opeisen.

„Het angstzweet brak hem uit. „Dan maar beter dood.” dacht hij wanhopig. Hij grijpt een zwaard en wil zichzelf in de angst van zijn leven beroven.

„Maar... daar hoort hij een stem, die niet trilt van vrees. — heel vast en vriendelijk:

„Doe uzelf geen kwaad, want wij zijn allen hier.”

„'t Was dezelfde krachtige stem, die zo mooi had gezongen. De stokbewaarder kwam tot zichzelf, hij vroeg om licht. Hij moest kunnen *zien* wat er gebeurd was.

„De twee mannen, die hij 's middags na de geseling in de stok had gesloten, waren heel rustig... *Dit* waren geen boeven, dat zag hij nu wel in.

„In zijn angst vroeg hij hun om raad. Zij zouden het weten: „Wat moet ik doen om zalig te worden?” Opeens in zijn schrik had hij gevoeld toch niet te kunnen sterven. Hij werd *niet* zalig.

„Toen keerden Paulus en Silas zich tot hem en gaven hem antwoord, — het enig antwoord, dat te geven was:

„Geloof in de Here Jezus Christus en... gij *zult* zalig worden. Gij en uw huisgezin.”

„Verrast keek de stokbewaarder hen aan. *Alleen* geloven? „Niets *doen*? Geen offers brengen? Een kost-

bare of bijvoorbeeld? Geen goud of zilver geven? Niet vasten...?

Paulus en Silas legden hem alles verder uit. Maar nu moesten ze ook mee, — weg uit die akelige gevangenis. En hij nam hen mee naar zijn eigen huis. Daar waste hij hun pijnlijke striemen af met water. Heel voorzichtig.

Hè, dat deed Paulus en Silas goed, dat koele water op hun hete ruggen, die nog gloeiden en staken van de geselslagen. En dan de vriendelijkheid, die ze onder-vonden!

De vrouw en de huisgenoten luisterde mee naar alles wat verteld werd over de Zaligmaker. Wat was dat alles nieuw voor hen...

Dankbaar geloofden ze en namen deze heerlijke blijde boodschap aan met hun hart..."

„Hè,” zei Gijs met een zucht, „dat was fijn!” Dat had hij niet gedacht, zo'n mooie vertelling te horen over dingen, die echt gebeurd waren. En waarvan hij niets wist.

Op een Zondagsschool was het dus heel *prettig!*

II. DE JONGEN, DIE GOOIDE

Zo luisterde hij elke week trouw mee op zijn verborgen plekje. Maar ineens, — 't was weer *heel* stil, want meneer vertelde zo mooi, — bewoog daar iets beneden in de nauwe steeg. Er werd een hand uitgestoken, een jongenshand, naar het open raam boven. Meneer zag er niets van, — want hij stond er met zijn rug naar toe.

Gijs richtte zich op, maar meteen kletterde een hand vol grintjes naar binnen, zo maar in de Zondagsschool en op de kinderhoofden. Ook tegen meneer z'n achterhoofd. Een klein jongetje begon te huilen, want hij kreeg een scherp steentje hard tegen de wang. Er werd met kracht geworpen.

Haastig schoof Gijs het gordijntje open en keek beneden zich in de steeg. Daar liep de jongen weg en dook in elkaar achter de regenton, zodat er niets meer van hem te zien bleef.

En toen gebeurden er op 't zelfde ogenblik twee dingen. Eén achter het grote raam.

En één achter het kleine open raampje. Meneer wendde zich snel om en keek naar buiten. Toen zag hij tegenover zich, waar jaar in jaar uit zo'n grappig klein groen luikje zat, een open vakje met een jongensgezicht er voor.

Dus... dát was de kwaaddoener. Hij richtte de wijsvinger omhoog en schudde die dreigend tegen de jongen.

Verschrikt, omdat zijn kijkgaatje ontdekt was, dook Gijs naar beneden, lag plat te bed, — en trok het gordijntje weer dicht.

Onmiddellijk had hij echter spijt. Nu dacht die meneer natuurlijk, dat hij met steentjes had gegooid, want van die jongen in de steeg had meneer niets kunnen zien.

Dat wist hij alleen. Toen hij daarop door het grote raam gluurde door de kanten gordijnstof heen, had de meneer zich al afgewend en kalmeerden de kinderen.

Als hijzelf was blijven kijken en tegen meneer van nee had geschud, — dat was beter geweest, maar... 't was gebeurd. Er viel niets meer aan te veranderen.

En nu... bleef voortaan het groene luikje dicht.

Als meneer voor de Zondagsschool in deze bovenkamer kwam, keek hij voortaan eerst naar de overkant, maar het groene luikje was gesloten. De oude man, die het jaren geleden had laten maken, om in zijn bed op de torenklok te kunnen zien, was ook reeds lang gestorven. En nu werd het raampje niet meer gebruikt. 't Was veilig, tenminste... tenminste..., dat dacht hij. Gijs had echter slim uitgevonden het een héél klein kiertje open te houden en het met een touwtje en een prop papier vast te zetten.

Dan kon hij toch meeluisteren, want... 't was zo héél mooi... wat hij hoorde. Dat wilde hij niet missen.

En zo zat de ijverigste en vlugste leerling niet in d' klas, maar aan de overkant alleen in het kleine hoek kamertje...

Gewoonlijk leerden de kinderen elke Zondag ook een versje.

Meester zei het regel voor regel hardop voor en ze spraken het na.

Gijs deed ook mee, héél zachtjes natuurlijk. Meester kende hij het 't eerst van allen. En wanneer hij alleen in het bos liep met Tommie, tantes hondje, dan klonk daar vaak een jongensstem lustig en blij met het lied van de vogels samen. Als hij beter werd... en dat wist hij zeker, zei de dokter. Hij mocht nu al korter rusten en hij zag zelf wel in de spiegel, hoe dik en bruin zijn wangen werden. Tante kookte ook zo lekker!...

Als hij weer in de stad was, zou hij vast ook naar de Zondagsschool gaan. Dat vond vader wel goed.
(Wordt vervolgd)

PRINSES MARIJKE WORDT AL ACHT JAAR

Als het 18 Februari is gaan de vlaggen uit voor onze jongste Prinses. Ze wordt dan al acht jaar en op de foto's die er nu en dan verschijnen kunnen jullie zien, hoe flink ze al is. Helemaal op haar eentje is ze omstreeks de jaarwisseling in Zwitserland geweest in een kinder-tehuis. Vader, Moeder en de drie zusjes waren ook wel in de bergen, maar in Sankt Anton. We wensen Prinses Marijke nog heel veel gelukkige jaren. Moge de Here haar lang sparen voor haar familie en voor ons allen.

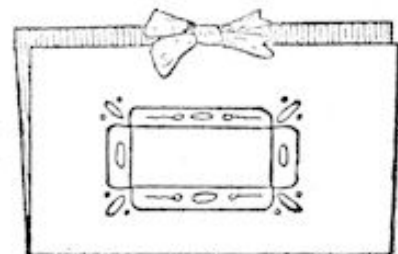
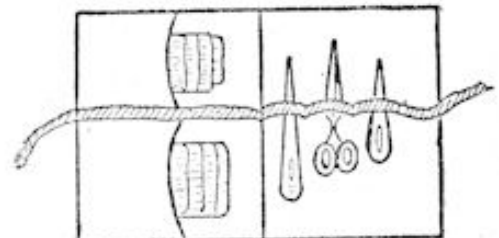
Handwerken voor meisjes

EEN LEUK BERGTASJE

Neem een strook linnen van ongeveer 16 cm breed en 50 cm lang; vouw deze om over een lengte van 22 cm, stik netjes een naad aan beide zijden, natuurlijk aan de verkeerde kant, waarna je het werk voorzichtig binnenste buiten keert.

Neem een stuk karton en schuif dat in de zak, voor de stevigheid. Stik nu netjes de open zijde met een smal naadje dicht, daarna maak je aan het uiteinde van het stuk, dat voor het zakje bestemd is, een zoompje. Sla het stuk dat over is, nu om, bevestig het zoals op de tekening is aangegeven.

Hecht het in 't midden vast, zodat twee zakjes ontstaan. Neem een eind smal zijden lint, leg dit op de aangegeven wijze over de lengte van 't tasje, zodat er een bergplaats is voor rijpennen en schaar-tjes en er nog genoeg overschiet, om een steek te

kunnen leggen. Wind smal rose en wit lint over twee kartons en steek deze in de zakjes, zoals je op de tekening zien kunt.

HET GROENE LUIKJE

DOOR J. L. F. DE LIEFDE

3)

Zo ging de ene week na de andere voorbij. In de steeg gebeurde niets meer, totdat... op een Zondag Gijs daar opeens weer iets zag bewegen. Wéér een jongen! Dezelfde! Gijs herkende hem aan z'n rood geruite mouwen, grijze slip-over en het zwarte haar. Gijs richtte zich op en wilde waarschuwen, maar... eer hij zijn luikje verder open had, had de hand reeds gegooid. Er vloog iets door de steeg het open raam in en vloog meneer precies in de nek. Daar barstte het uit elkaar.

't Was een vieze verrotte ui. De nattige sop viel over zijn jaskraag uit elkaar. Vliegenvlug keerde meneer zich om en keek naar de overkant.

Het luikje was, — tot zijn verbazing — gesloten als altijd... De vijand, die gegooid had, was even snel als hij was gekomen, verdwenen achter de regenton, zijn schuilplaatsje.

Gijs had alles gezien.

Hij was kwaad, — verontwaardigd. Die jongen zou hij wel eens te lijf willen gaan en hem een flink pak slaag geven! Dat verdiende hij. Maar... hij voelde zich toch ook blij. Nu... nu wist die meneer toch, dat hij hieraan geen schuld had.

Dokter kwam wel eens aan, als hij met zijn auto langs reed om zijn moeder te bezoeken.

„'t Gaat zo prachtig,” had hij de laatste keer tegen Gijs gezegd, „ik zal bij de meester vragen, of jij moogt blijven tot de winter. Dan ben je helemaal weer klaar.”

„En nu krijgen we hier zo'n aardige tijd,” zei tante Marie. „Alle kinderen van het dorp gaan aan het verzamelen, eerst de kastanjes, daarna eikels en tenslotte de beukenootjes. Dat kon jij ook wel doen. Ze lopen allemaal met busjes en zakjes om te rapen. Daarna verkopen ze alles weer voor veevoer.”

Gijs hoorde haar met open mond aan. Zijn ogen straalden. Dus... daar kon je geld mee verdienen...? Of hij dat wilde...? Wie zou dat niet willen...? En tijd... had hij nu wel.

Dan kon hij misschien een presentje voor moeder

meebrengen, een echt gekocht presentje. Dat was nog wat anders dan die grote zak dennekegels om de kachel aan te maken. Die had hij al in het bos verzameld, — met tante samen.

En... dáár schoot hem de Zondagsschool te binnen. Hij had alles gehoord en nooit iets betaald... Dan kon hij daar ook wat geven.

Hij durfde ook best naar de ingang te gaan, nu er geen verdenking meer op hem rustte.

Hij had in z'n ééntje de voordeur wel gezien. 't Was dat grote huis om de hoek van de straat.

III. HERTA, DE HERDERSHOND

Daar stapte Gijs heen.

Zijn zak opgerold onder de arm, een flink touw er om.

't Was Zaterdagmorgen. Hij had het vannacht lekker horen waaien en hij wist waar hij wezen moest. Dat had hij gisteren gezien, toen hij met tante wandelde.

Bij dat grote witte huis met die hoge stoep. Aan elke kant bij de ingang aan de weg, stond een dikke beuk. Wat zaten daar een nootjes aan!

Maar... toen hij er kwam, zag hij dat een andere jongen hem vóór was. Die had al zoveel weggehaald en nu raapte hij verder onder de bomen, in de tuin.

Gijs begon haastig te zamelen.

„Wat moet jij hier?” vroeg de jongen nijdig.

„'t Zelfde als jij,” antwoordde Gijs gevat.

„Zó. Dat moet jij dan maar ergens anders doen. Onze beukenootjes hier allemaal weg te halen!”

Hij had het best begrepen, dit was die vreemde jongen uit de stad, die hoorde niet op hun dorp thuis. Andere dagen, als zij in school zaten, raapte hij hun beukenootjes weg. Nu, op Zaterdagmorgen had hijzelf ook vrij.

„Die beukenootjes zijn toch niet van jou, zeker?”

„Nog minder van jou.”

Gijs liep al verzamelend de ingang in en lette er niet eens op, dat hij nu ook in de tuin was.

„Hier mag je niet,” riep de dorpsjongen boos, want hij zag dat Gijs vlug voort kon met zijn vingers.

„Waarom jij dan wél?”

„Omdat ik hier thuis hoor op het dorp. Blijf jij maar waar je woont. De boel weg te halen voor onze neus, — dat komt niet te pas.” Wat wou die jongen toch?

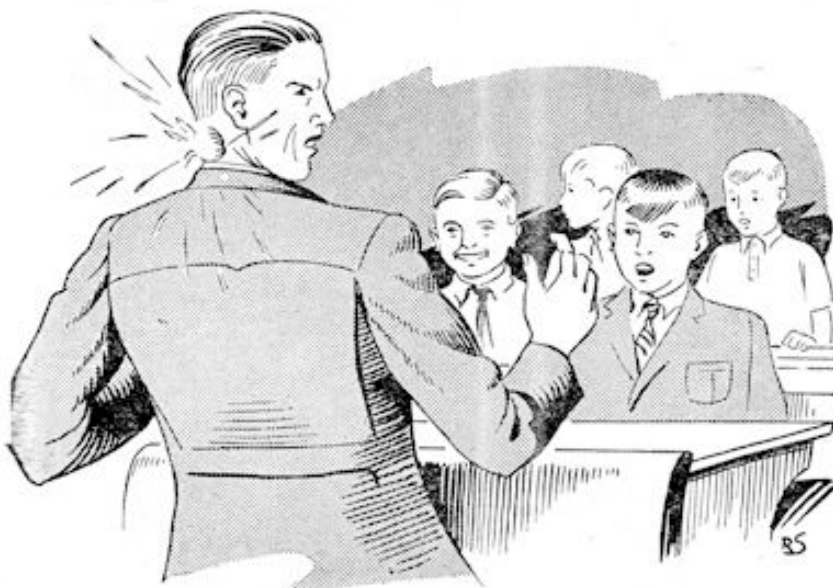
Gijs werd er korzelig van, want... bang? Waarom zou hij bang zijn? Iedereen mocht rapen... dus hij ook.

„Jij woont zeker dáár...?” antwoordde hij smalend en daarbij wees hij spottend met z'n duim naar het witte huis met de hoge blauwe stoep.

Toen werd die andere jongen zó driftig, dat hij een nijdige greep deed naar Gijs' zak en die woest uit zijn handen rukte.

De zak viel en de nootjes rolden terug in het zand, hém voor de voeten. Met handen vol schepte hij ze over in zijn eigen zak.

Meteen kwam Gijs voor de ander staan en keek hem recht in de ogen.

„Da's gemeen!” schimpte hij.
 Ineens had hij hem herkend. Het was die jongen uit de steeg bij zijn luikje. Hij had met grint gegoooid!
 Plotseling laaide ook in Gijs de drift op, over zijn nootjes en over het gooien met grint, over de ui, over alles.
 „En dat heb jij ook gedaan,” verweet hij hem kwaad.
 „Met die rotte ui gegoooid in de Zondagsschool...”
 „Dat weet jij zeker?”
 „Ja, omdat ik het zelf heb gezien. Je had diezelfde blouse aan.”
 „Zeur niet.” En meteen greep hij Gijs beet en gooide hem op de grond.
 Vechten? Dat kon hij ook wel! Dat deden ze in de stad ook. Nou! En Gijs was rap en handig...

De andere jongen wilde zijn nootjes meepakken en hier vandaan, maar Gijs greep, liggend, hem bij de benen en rukte hem neer op de grond.
 De ander stompte.
 Gijs sloeg. En raak ook! Lang volhouden kon hij 't niet, maar een kort ogenblik had hij wel kracht.
 „k Heb alles gezien!”
 „Da's nietes,” schreeuwde de jongen.
 „Da's welles,” snauwde Gijs terug.
 „k Heb alles gezien. Met grint heb je gegoooid. En later met een verrotte ui.”
 Ze rolden al ruzieënd door 't zandpad over de nootjes.

(Slot volgt)

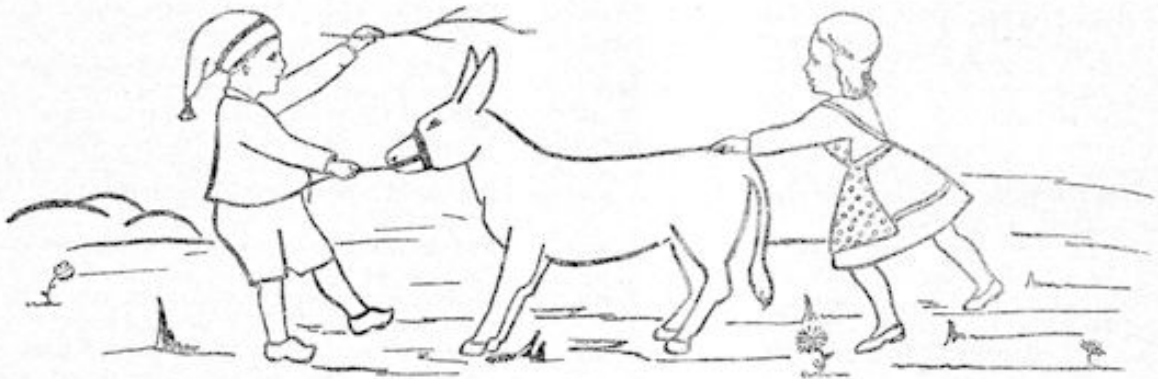
Handwerken voor meisjes

EEN FRAAI BORDUURWERKJE

Met je verjaardag, Sint Nicolaas of Kerstfeest krijgen de meesten van jullie vast een mooi boek met een fraai bandje er om. Het zou jammer zijn

als zo'n bandje smoezelig werd. Daarom moeten jullie er een boekomslag voor maken.

Je neemt daarvoor een soepel grijs-linnen lap en slaat de stof aan twee kanten ongeveer 5 cm terug, dan de stof voeren en die kanten dichtnaaien. De lap moet iets groter zijn dan het boek, omdat er een naadje af moet, waar de voering tegen gezet wordt. De omslag wordt daarna versierd met de tekening, die je hieronder ziet. Wil je het omslag heel mooi maken, dan kun je er van binnen nog mooie voering in naaien. Dit moet echter gebeuren, nadat de tekening op de omslag geborduurd is. En nu maar weer eens tonen wat je kunt.

Goede manieren

MET TWEE WOORDEN SPREKEN

Het is met „goede manieren” net als met de verkeersregels: Wel kennen, maar niet er aan wennen. De voornaamste verkeersregels kennen jullie wel: rechts houden, links passeren, bocht naar rechts klein, bocht naar links groot, enz. Maar hoe vaak betrap je jezelf er op, dat je een of andere regel vergeet? Wel honderd keer in een week.

Met de „goede manieren” is het precies zo. Ik kan

me niet voorstellen, dat er kinderen zijn, die niet weten, dat ze met twee woorden moeten spreken, dus niet met „ja” en „neen” antwoorden. Dat weten jullie vast wel allemaal. Maar je went er jezelf niet aan. En vele ouders hebben geen tijd of geen lust, om jullie er altijd weer op te wijzen. En toch moet dat. Jong gewend is oud gekend. Onbeleefdheid heeft menigeen een goede betrekking gekost. Als er twee jongens solliciteren naar een plaatsje op een kantoor en de een antwoordt op een vraag netjes met: „Jawel meneer” terwijl de andere alleen maar „Ja!” zegt, dan begrijpen jullie wel, dat de eerste het baantje krijgt. Jammer voor de ander maar het is z'n eigen schuld. Hij had zich er aan moeten wennen altijd en altijd met twee woorden te spreken. Als je je daaraan went, dan doe je het, zonder er bij te denken. Dan kun je eenvoudig niet anders. En je komt er mee vooruit in de wereld, dat is je beloning.

HET GROENE LUIKJE

DOOR J. L. F. DE LIEFDE

4) Slot

Maar plotseling schrokken de jongens zó, dat ze vergaten te vechten. Er dreigde een veel *groter* gevaar!

Herta, de herdershond, van de jonge meneer Reimers, kwam aangestoven.

Niet uit de tuin, maar van de weg. En *daar* liep meneer Reimers zelf ook, — al vlak bij.

Iedere jongen in het dorp kende Herta en... was bang voor hem.

En tóch was Herta niet vals. Hij deed geen kwaad, als... de jongens zelf ook geen kwaad deden. Maar, o wee, als ze zich op zijn terrein waagden, in de tuin van zijn baas! Dan was hij niet mak.

De dorpsjongen had meneer kort geleden voorbij zien gaan met Herta en toen zag hij dus de kans schoon. Hij was zo hard hij kon naar de tuin van meneer Reimers, de notaris, gehold. De jonge meneer maakte meestal lange tochten met zijn hond.

Het dier schoot op hen af. Ze wilden opstaan uit hun vechtpartij, maar ze durfden niet. De grote gele kop was vlak bij hen...

Nog één seconde en hij viel aan. Dan beet hij toe. Ze voelden de adem reeds uit zijn grote bek en zagen zijn witte tanden blinken.

„Herta sta...”

Dat was de stem van meneer Reimers. 't Klonk kort en gebiedend.

De hond hief de kop op en stond groot en dreigend over de jongens heen. Hij trilde van kwaadheid. Hij wilde *toebijten*, maar... zijn baas gebod het anders. Met enkele stappen van zijn lange benen was meneer zelf bij hen.

„Herta, kalm, *sta*.” Het dier stond in afwachting en keek zijn meester met verlangende ogen aan om te horen, wat zijn plicht was.

Meteen wierp meneer zijn wandelstok in 't zand, boog zich voorover en pakte met zijn grote handen elk van de jongens bij een arm.

Daarna trok hij ze overeind; zo hield hij ze stevig vast.

„Dat is een sterke hand,” dacht Gijs en meteen keek hij meneer van terzij aan.

De andere jongen wrong om los te komen, maar meneer gebod: „Hou jij je kalm, anders valt de hond aan. Jij bent van de smid, is 't niet?”

Jan knikte. Hij was in de val gelopen..., dat begreep hij maar al te goed. Ellendig!

Daarop wendde meneer zich tot Gijs en keek hem onderzoekend aan. Hij zag er lelijk uit na deze vechtpartij. Zijn gezicht zat vol bloed. Daarvan schrok Jan heimelijk erg. Zó had hij 't niet bedoeld.

Meneer dacht blijkbaar na.

Ook Gijs dacht na.

En opeens, tegelijk, ging voor beiden het licht op. Ze hadden elkaar herkend..., die twee. Meneer begon te lachen en Gijs lachte terug.

„Jou heb ik eerder gezien, — door een heel klein raampje...”

Gijs knikte vrolijk van „ja”. Wat was dat enig, nu was hij bij de meneer van de Zondagsschool terecht gekomen.

„En hoe heet jij?”

„Gijs, meneer, Gijs Goorhuis.”

„Zó kunnen jullie niet naar huis,” zei meneer.

„Ga maar mee, dan kun je je bij mij wel afwassen.”

Jan had liever dadelijk weggewild, maar die sterke hand hield nog steeds zijn arm omklemd. Hij zou zich maar schikken.

Toen gaf meneer met zijn voet een stoot tegen de wandelstok: „Herta, hier, neem jij die maar!”

En... daar ging de stoet op het grote witte notaris-huis aan. Meneer Reimers voorop met aan elke hand een jongen en Herta met de stok in zijn bek er achteraan. Ze liepen achterom het huis naar de keuken.

Ook Herta kwam er in. Meneer nam de stok over en klopte de hond goedkeurend op zijn grote kop. „Best beest! Goed gedaan.”

Meneer gaf hun water om zich te wassen en legde zelf een natte doek in Gijs z'n nek. Hij moest met zijn hoofd achterover zitten; daardoor was het bloeden gauw over. 't Was niet anders dan een neusbloeding. Geen wond... Gelukkig!

Jan was met zichzelf verlegen. Zou meneer het hebben verstaan, toen Gijs hem verweet van die rotte ui?

Dan...

„Ziezo,” zei meneer vriendelijk, „en nou moet jullie me eens vertellen, wat je met die beukenootjes doet.”

„Verkopen,” antwoordden de jongens tegelijk.

„Ja, *verkopen*, maar... wát doen jullie dan met het *geld*?”

„Voor een presentje voor moeder, als ik naar huis ga,” zei Gijs. „En...” Nee, dat hij ook voor de Zondagsschool verzamelde, dat vertelde hij liever niet. 't Leek zo... zo... „braaf”

„Voor rolschaatsen,” antwoordde Jan. En nu kwam ook hij los.

„Dat is allebei een prachtig doel!”

Jan keek nu ook al niet meer boos. 't Liep alles

zo mooi. En... over de ui sprak meneer niet. Dat had hij dus zeker niet gehoord...

„Weet je, hier in de tuin liggen zovóél nootjes. Als je die eens nam...”

Hun ogen glinsterden van hoop. Zóveel nootjes! En niet eens brommen...

„Kom dan maar eens mee,” zei meneer vrolijk.

Daar gingen ze weer, alle drie, maar nu vrij en kalm en gewillig. En... erg opgelucht!

Herta liep zijn baas achterna. Ze moesten helemaal achterin de grote tuin zijn, waar twee oude beukebomen stonden. Het pad zag zwart van de nootjes. Daar mochten ze maar rapen, zoveel ze konden.

„Ieder onder een boom,” vond meneer.

Hun zakken waren gauw vol.

„Kom dan straks nog maar eens terug,” bedacht meneer, „om nog meer te halen. Dan ben ik hier ook nog, want... zonder mij mag je nooit in de tuin komen.

‘t Liep nu goed af, want ik was er zelf gelukkig bij, maar Herta had je anders wel erg kunnen bijten.

En nou één ding... vertel het niet aan andere jongens, want... dan krijg ik er last mee. Herta laat ze niet in de tuin toe, dat weet ik zeker. En... niet vechten onderweg, hoor!”

Ze zagen best aan meneer's gezicht, dat dit laatste zinnetje een grapje was.

Samen stapten ze naar het hek.

„Maar... nou moet je me toch eens zeggen, Jan, wáárom jij me toen met die ui gegoooid hebt.”

Dus tóch... Nou moest het dus maar...

„Omdat ik kwaad was. En omdat uw vader dat stukje land niet aan mijn vader heeft gegeven, maar aan een ander.”

„O... zo. Dus was er een reden. Nu begrijp ik het. Je was boos en... jij houdt van je vader. Toen wilde je je wreken. Is 't niet?”

Jan knikte zwiggend van ja. Die meneer keek hem met zijn donkere ogen zó doordringend aan. Die ogen dwongen hem de waarheid te bekennen. Onvriendelijk waren ze niet.

„Dat vind ik dapper, als een jongen ook de waarheid durft te zeggen,” prees hij.

„Maar... weet jij, waaróm mijn vader dat deed!”

„Nee. Daar weet ik niet van.”

„Misschien had jij het zelf ook aan iemand anders gegeven. Mijn vader behandelt zulke dingen niet voor zichzelf. Misschien moest het wel. Ik ken mijn vader.

Jij niet. Als mijn vader het aan iemand anders verhuurd heeft, dan mocht hij ook niet anders doen. En... van die ui... och ja, dat begrijp ik nu wel. 't Kwam gelukkig niet zo lelijk aan, maar 't had ook erger kunnen trefven. Dááaraan heb jij echter niet gedacht. 't Had één van de kinderen wel in 't gezicht kunnen raken, in de ogen bijvoorbeeld. 't Was nu alleen een vuile boel.”

Jan draaide verlegen en toch keek hij meneer flink aan.

„Ik denk... dat als je 't nog moest doen... het niet gebeurde, is 't wel?”

„Nee, meneer...”

„Ga jullie nu maar naar huis. En... weet je, als jullie allebei nu eens op de Zondagsschool kwamen. Bij mij. Dat zou ik prettig vinden.”

„Ik ga al gauw weer naar de stad,” bekende Gijs, „maar... zo lang ik hier nog ben, wil ik graag: Eigenlijk” — en hij lachte olijk — „ben ik er aldoor bij geweest.”

„Zo?” vroeg meneer verbaasd.

„Ja, achter dat kleine groene luikje. Eerst had ik het helemaal open, maar later... later had ik het op een kiertje staan en verstond ik toch alles. Nu het kouder wordt, had u het grote raam wel eens dicht.”

Wat had meneer daar een plezier van!

„Dan ben jij dus al op de Zondagsschool.”

Jan zweeg, maar hij begreep nu álles. Door dat kiertje had Gijs hem gezien, — dus toch gezien.

„En jij, Jan? Wij tweeën zijn nu toch goede vrienden geworden?”

Jan keek hem aan. Hij had nooit gedacht, dat die meneer zo aardig was.

„As ik van vader mag, dan doe ik het.”

„Da's afgesproken.”

Meteen stak meneer zijn hand uit en Jan legde de zijne er in. Ook Gijs kreeg een hand.

En daar stapten de jongens heen over de weg, elk een zware volle zak nootjes over de schouder.

Ze moesten dezelfde kant uit en liepen samen op.

Meneer keek hen na en zag hen druk met elkaar praten.

„'t Is toch leuk bij die jongens,” zei hij in zichzelf, „zó vechten ze, dat het bar is, en... een ogenblik later zijn ze de beste vrienden.”

De mooie glanzend-zwarte auto van de dokter stond weer vóór.

Dokter was al helemaal thuis bij tante Marie en hij wipte gauw even binnen voor een kopje thee.

Een glimlach trok om zijn mond, toen hij in de gang alles zag wat mee moest.

Aardig van zo'n jongen om voor ieder thuis wat mee te brengen, dacht hij.

„Zullen we maar eerst inladen?” vroeg hij guitig en zelf zette hij de zak met dennekegels achterin, op een oude krant van tante.

Gijs hielp ijverig mee. Die schoendoos, — daar zaten mooie grote kastanjes in voor de kleintjes om mee te spelen en aan elkaar te rijgen. Wat zouden ze daar een schik mee hebben! En die andere doos... dat waren beukenootjes voor allemaal samen. Die kon je poffen op de kachel! De tabak voor vader zat veilig in zijn koffertje...

En dit... dit was het kopje voor moeder! Dat moest voorzichtig op de bank gezet tussen de dozen. Voor ieder had hij iets bedacht en gekocht voor het geld van de eikels en nootjes...

Stralend zat hij even later weer naast de dokter, — vóórin de auto, precies als drie maanden geleden... Precies als...? Nee, dát toch niet. Hij was nu helemaal

beter, had de dokter gezegd. Wat was dat fijn! En dan was er nóg iets.... dat *andere*... dat hij nu *wist*... Wat hij hier had gehoord door het kleine raampje. Hoe lief God de mensen en vooral kinderen had, want dat waren kleine *mensen*. Dus... ook *hem*. Dat God voor hem *zorgde* en dat de Here Jezus alle kwaad wilde wegnemen.

Vroeger had hij daar nooit iets over gehoord en ook niet over gedacht.

En... dit kon niemand van je wegnemen.

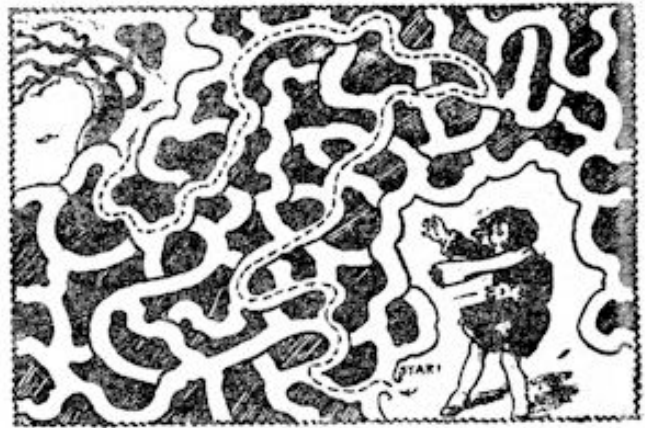
Zie je, die denappels voor moeder brandden óp. Het kopje... dat kon wel eens breken. Alles kan weg of kapot raken, maar dat hij nu wist, blééf... altijd... ook *zelfs* als je stierf. Dan juist maakte het je helemaal blij.... omdat je dan naar de hemel ging...

Niemand zag het, zoals die presentjes achterin de auto. Hij praatte er ook niet over. Het leefde maar zo stilletjes in zijn hart, alles wat hij van God zelf had gekregen.

En *dat* was het *aller*... allermooiste.

EINDE

WIE VINDT DE WEG? II

En hier is dan de weg uitgestippeld, die Nellie gaan moet, om haar hoedje weer terug te vinden. Hadden jullie deze weg ook gevonden?

EEN GEVOELIGE LES

door ALETTA HOOG

't Was kort vóór de Paasvacantie.

In de hoogste klas van de dorpsschool werd druk gewerkt voor de proeven, om mooie cijfers op 't Paasrapport te hebben. En dan was er in die klas een clubje van zes, dat extra hard werkte, en met wie meneer voor sommige vakken wat verder ging dan met de anderen, omdat ze van de zomer toelatingsexamen moesten doen voor de H.B.S. in de stad. Bij die zes, was ook „Kees van de dokter”, zoals hij altijd genoemd werd. Voor alle vakken was Kees goed, behalve voor rekenen, „daar had hij geen kop voor”, zoals hij zelf verklaarde. Maar meneer zei, dat ze daar bij 't examen niet naar vroegen, en dat Kees zich dus deze maanden eens bijzonder op de rekenkunst moest toeleggen, en dan maar wat minder „zeldzame exemplaren” in zijn aquarium moest brengen. Want het getal leerlingen op de Christelijke school was niet zo heel groot en meester Sanders kende zijn volkje op 'n prikje.

Zo gaf meneer dan op een morgen rekenvraagstukken op, die thuis moesten worden uitgewerkt. Voor het zestal toekomstige H.B.S.-ers had hij voor ieder een afzonderlijk en hij had ze van verschillende papiertjes afgelezen. Kees had het gezien, en ook waar hij die papiertjes daarna gelegd had: in een boek met een grijs omslag. Hier dacht hij aan, toen hij tussen twaalf en twee zijn opgaaf had doorgelezen, en ze hem heel moeilijk toeleek. Als hij maar even op dat papiertje kon kijken, een paar cijfers zien, dat zou zo helpen.

En 't leek wel of 't geluk hem diende, want die middag was hij het eerst in de klas, en juist toen meneer zijn boeken op de lessenaar had gelegd, het grijze bovenop (Kees had het dadelijk herkend) kwam de conciërge meneer nog even roepen om naar iets te kijken in 't andere lokaal. In 'n wip stond Kees bij 't grijze boek, herkende met 'n oogopslag *zijn* papiertje, nam 't er uit en krabbelde haastig een paar cijfers na. Daar... had je de anderen, en door de zijdeur kwam meneer... geen tijd meer om 't papiertje in 't boek terug te leggen. O! wat had Kees niet gegeven, als 't maar weer veilig in 't boek lag! *Hoe* zou hij 't er in krijgen? Tijdens de geschiedenisles zon hij aldoor op middelen, maar hij zag geen uitweg. Natuurlijk zou meneer 't boek meenemen, en 't papiertje, *zijn* papiertje missen, want *zijn* naam stond er op, dus zou de verdinking op *hem* vallen.

Toen opeens zag hij, hoe hij 't klaar zou spelen. Had *hij* niet juist de week van opruimen? Dan moest je na schooltijd de klas rondgaan, wat niet op z'n plaats lag, op z'n plaats brengen, snippers in de papiermand gooien, en zo meer. Hij zou 't papiertje in de mand doen, en 't zou lijken of het op de grond was gevallen. En zo deed Kees om vier uur die middag.

Maar al was hij 't papiertje nu kwijt, en loste hij die avond zijn vraagstuk goed op met behulp van de even overgeschreven cijfers — met een allesbehalve rustig hart, ging hij de volgende morgen naar school.

Doch alles ging heel gewoon die Zaterdagmorgen, aan meneer was niets bijzonders te merken. Alleen vóór 't eindigen zei meneer: „Kees Rens blijft zitten.”

't Gebeurde niet dikwijls, dat meneer een leerling liet blijven, en *als* 't gebeurde was er een bijzondere reden voor. Al de kinderen keken dan ook verwonderd naar „Kees van de dokter”. Wat zou hij uitgevoerd hebben? Hij was toch heel niet ondeugend geweest onder de les!

Kees zelf wist het maar al te goed. Toch probeerde hij zo gewoon mogelijk te doen — onverschillig.

Vreemd leeg en stil was het in 't lokaal, toen de anderen weg waren. Meneer kwam naar de bank toe en vroeg: „Kees heb je ook een papiertje gezien met jouw naam en jouw vraagstuk er op?”

'n Ogenblik weifelde Kees — en bijna had hij 't eerlijk bekend. Maar de kans om er zonder schuldbekentenis af te komen, was te verleidelijk, en zo vast mogelijk, maar zonder meneer aan te zien, antwoordde hij: „Nee meneer, maar... misschien is 't in de papiermand terecht gekomen, 'k zal eens kijken.” En met 'n paar stappen was hij er, blij, dat hij zijn gloeiend gezicht al bukkend kon verbergen. Hij zocht, haalde er 't bewuste papiertje uit, dat hij dadelijk herkende, en vroeg, het overreikend: „Is 't dit, meneer?”

„Ja, dit is 't — vreemd!” zei meneer. En hij bleef even staan denken, en die weinige ogenblikken, wat leken die Kees lang!

„Kees,” zei meneer, en zijn stem trilde even: „Ik zal je wat vertellen. Zes jaar geleden nam ik de eerste klas waar, omdat de juffrouw van de kleintjes ziek was. 't Was om deze tijd en ik vertelde in de Bijbelse geschiedenisles